

Timur Han

Emîr Tîmûr Gûrgân, 736 [m. 1336] da Mâverâ-ün-nehrde, Semerkandla Belh arasında, Keş kasabasında tevellüd, 807 [m. 1405] de vefât etdi. Semerkanddadır. Cengiz gibi Moğol soyundandır. 770 [m. 1369] de Belhi alıp, hânlığını i'lân etdi. Çok harb etdi. Hep gâlib geldi. Çine ve Delhîye kadar bütün Asyayı, Irâk, Sûriye ve İzmire kadar Anadolu'yu aldı. İkiyüzbin kişi ile Çine giderken vefât etdi. Âlimleri severdi. Çok medrese ve kütübhâneler yaptı. Kanûnlar çıkardı. Kendi târihini kendi yazdı. Tefâtzânî gibi büyük âlimleri meclisinde bulundurur, nasihatlerini dinlerdi. Nasreddîn hoca ile sohbeti vâki' değil dir. Yıldırım ile harb ettiği için, Osmânî târihleri bunu haksız olarak kötülemekde, harb sâhasında ölenleri, zulm ve ortalığı kana boyamak şeklinde bildirmektedir.

Timur Hân, tarihin en büyük cihangirlerindendir. 1336'da doğdu. İyi bir eğitim görüp, 1370'te Mâverâünnehr'e tek başına hâkim oldu ve Semerkand'da tahta çıktı. Çin'e ve Delhi'ye kadar bütün Asya'yı; Irak, Suriye ve İzmir'e kadar Anadolu'yu aldı. Çin'e sefere giderken 20 Şubat 1405'te vefât etti. Kabri Semerkand'dadır. İlim sâhibi, büyük bir hükümdardı.

Timur Hânın Prensipleri

- 1- Allahü teâlânın dînini yaymayı gâye edindim.
- 2- Dost ve düşmana ilgide eşit davrandım.
- 3- İlim adamları ile istişârenin sayısız faydalarını gördüm.
- 4- Nizamlara hürmet ve bağlılığı gerçekleştirdim.
- 5- Subay ve askerlerimi kuvvetli bulundurmak için altın ve diğer kıymetli şeyleri fedâ etmekten çekinmedim.
- 6- Harp meydanında dâimâ askerinin yanında bulunup, bu sûretle 27 ülkenin hâkanı oldum.
- 7- Adâlet ve tarafsızlıkla, Müslümanların iyilik dağıtıcısı oldum ve iyiliklerini gördüm. Mazlumu zalimin elinden kurtardım. Fakirleri doyurdum.
- 8- Seyyidlere, âlimlere, mütefekkilere ve tarihçilere özel bir ilgi gösterdim. İyi ve cesur insanları dost edindim.
- 9- Rabbim bana gazap eder diye, kimseye kızgınlık ve şiddet göstermedim.
- 10- Halkın başına, devlet idaresine vâkıf, onların itimadını kazanmış kimseleri vazîfelendirdim.
- 11- Dostlarım, dostluklarına hiçbir zaman pişman olmadılar.
- 12- Düşmanlarımı bile müsâmahe ile karşıladım.
- 13- İnsanların seviyesine göre davrandım.
- 14- Toktamış Hân ile olan kavgada, subayları saflarıma iltihak etmek için gelmişlerdi. Yarın bana da ihanet ederler diye düşünerek, onlara siz hainsiniz deyip, kabul etmedim...

Kaynak: Tam İlmihal Se'âdet-i Ebediyye, Türkiye Takvimi 20 Şubat 2021; 7 Haziran 2025